

Van genezen spreekt MARFAN zeer terecht niet, want kinkhoest geneest, wanneer er geen complicaties bij komen, ook zonder medicatie; maar hij zegt: „le nombre des quintes diminue et leur violence s'atténue beaucoup. „Les vomissements disparaissent; l'appétit revient; l'enfant atteint la fin „de la période spasmodique sans aucun incident” enz. Iets verder: „Le bromoforme ne réussit pas toujours. Dans trois cas, l'effet obtenu ayant été „nul, j'ai cessé son emploi et j'ai prescrit l'antipyrine, qui a produit la „sédation des quintes. Mais, d'une manière générale, j'emploie maintenant „le bromoforme dès le début de la coqueluche de préférence à tout autre „antispasmodique”.

Met opneming van bovenstaande in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* zult U zeer verplichten

Dr. L. R. BUNNIK.

Haarlem, 30 Juli 1898.

Geachte Redactie!

Beleefd verzoek ik U onderstaande verbetering op te nemen in het artikel over losmaken van gipsverband. Eenige misstellingen en een lapsus calami bleven behouden, terwijl een regel is uitgevallen. Men leze:

„Hoewel azijnzuur enz. . . . heeft het toch de eigenschap de in water „onoplosbare aardalkaliën, zonder ze in oplossing te brengen, of aan zich te „binden tot een dubbelverbinding, of wat gips betreft er een physisch- „chemischen invloed op uit te oefenen”.

Verder onder:

„Van snelle oplossing is hier naar het schijnt geen sprake enz. . . . „moet zijn: van een oplossing is hier naar het schijnt geen sprake, maar „wel van vermindering van cohaesie”. Hoogachtend,

Uw Dw.

Dr. FIEDELDIJ.

BEVORDERT VENEUSE STUWING DE VERNIELING VAN HET MILTVUURVIRUS?

Het zij mij vergund, het vorenstaand artikel van Prof. SPRONCK voorloopig in het kort te beantwoorden.

Men leest:

„dat de dood van het miltvuurvirus in HAMBURGER'S pakketjes een „gevolg zou zijn van de bactericide werking van het weefselvocht, is „een loutere hypothese, die HAMBURGER aanneemt zonder onderzoek, „zonder toelichting of opheldering, zonder vermelding van de waarne- „mingen welke haar weerleggen”.

Het schijnt den geachten Schrijver ontgaan te zijn, dat de waarde van de door hem gewraakte methode indertijd door met zorg uitgevoerde experimenten is gewikt en gewogen, weliswaar niet door mij zelf, doch door PEKELHARING, aan wien ik haar, zooals trouwens meer dan eens door mij

vermeld werd, heb ontleend. In geen geval heeft SPRONCK dus het recht, mijn opvatting „een loutere hypothese” te noemen.

Op het door PEKELHARING verkregen resultaat, waartegen bij mij geen bezwaar bestond en dat ik genoegzaam door dezen Schrijver toegelicht achtte, heb ik voortgebouwd. Ik citeerde dat stuk en het was dus overbodig de aldaar reeds gegeven „toelichting en opheldering” nog eens in mijn opstel over te nemen.

Dat SANARELLI's waarnemingen het bestaan van een bactericide werking van weefselvocht afdoende weerleggen, zooals SPRONCK schijnt te meenen, kan ik niet toegeven. Bij mij heeft tegen SANARELLI's conclusie altijd het bezwaar gegolden, dat men zich in de collodion-zakjes, nadat deze zich eenmaal met lympe gevuld hebben, bezwaarlijk een strooming, m. a. w. een verversching door nieuwe lymph kan voorstellen.

Trouwens ook van andere zijde is SANARELLI's opvatting niet onweersproken gebleven. In het laboratorium van DENYS is namelijk aangetoond, dat sporen als zoodanig wel degelijk in lichaamsvochten — in casu bloedvocht — kunnen te gronde gaan. De ontwikkeling van culturen in collodion-zakjes (ROUX, METSCHNIKOFF EN SALIMBENI, NOCARD EN ROUX) aan te voeren als bewijs, dat in lympe geen bactericide stoffen voorkomen, acht ik niet gerechtvaardigd. Immers, dat zich een cultuur kan ontwikkelen in een eiwithoudende vloeistof, al bevat deze zonder twijfel bactericide stoffen, is een verschijnsel, dat voor het serum genoegzaam is vastgesteld en tegenwoordig ook op ongezochte wijze verklaard wordt.

Nu ik toch over dit onderwerp schrijf, veroorloof ik mij, even vooruit te loopen op een nog te publiceeren opstel, waaruit blijken zal, dat miltvuurvirus, zonder eenig omhulsel, dus vrij onder de huid liggende, onder den invloed van veneuse stuwung veel spoediger te gronde gaat dan onder normale omstandigheden.

Minder dan ooit heb ik dus thans reden, mijn opinie omtrent den invloed van veneuse stuwung te wijzigen.

Zwolle, 6 Augustus 1898.

H. J. HAMBURGER.

—♦—

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — British medical Association. De 66ste jaarlijksche vergadering, die te Edinburgh onder grooten toevloed van collega's heeft plaats gehad, werd geleid door Prof. GRAINGER STEWART, die een rede hield over de wederzijdsche plichten tusschen ons beroep en de maatschappij. Ook in de afdeelingen werden inleidende redevoeringen gehouden, waarvan die in de sectie voor geneeskunde belangwekkend is, als een persoonlijk ondervonden stuk geschiedenis. De grijze G. W. BALFOUR verhaalde, hoe in zijn studietijd geleeraard werd, dat „de eenige wezenlijke maatstaf voor de „prognose van pneumonie was: op den hoeveelsten dag men was begonnen